

בית הספר לחינוך

מחלקה/חוג: היחידה לכניסה וליווי בהוראה- תל"מ

שנה"ל: תשפ"ב

שם הקורס: קורס מורים חונכים – מלויים (היברידי) שלב א'

שם המרצה: ד"ר זהר סנפיר

יום א' בשעה 16.30

היקף הקורס: 30 שעות

דרכי התקשרות:

דוא"ל- zohar.snapir@gmail.com

טל' נייד: 054-4654672

דרישות קדם: מורים המשמשים כחונכים או מלויים למורים חדשים.

סוג הקורס: מקוון

נשאי הקורס:

- 1 – היכרות עם שנת חונכות. מהות החונכות. תפקיד החונך.
- 2 – המורה החונך – שיח מברר ושאלת שאלות.
- 3 - מיומנויות תקשורת בינאישית בתהליך החונכות. צפייה ומשוב
- 4 - עולמם של המורים המתחילים – אתגרים מרכזיים וייחודיים, ארגוניים, מקצועיים ורגשיים.
- 5 – משוב והערכה.
- 6 - דילמות ומתחים בעבודת החונך.
- 7 - מיומנויות רפלקציה ותהליך פרידה.

מטרות הקורס:

לפתח מערך תמיכה מקצועית, חברתית ורגשית למורות ומורים מתמחים עם כניסתם למערכת החינוך. ללוות את המתמחה בשנת ההתנסות בהוראה ב"תנאי אמת", לתמוך אישית ולתת ליווי מקצועי למתמחה בעיצוב זהותה הפרופסיונאלית. לטפח את יכולת המתמחה להתמודד עם קשיים ודילמות חינוכיות. לטפח את תרבות הקליטה של מורים מתחילים בשדה ההוראה. לתת מידע מסייע לקראת התמחות בהוראה. לנתח אירועים וסיטואציות במרחב בית הספר באמצעות מודלים וכלים שונים.

מבנה הקורס:

הקורס מקוון אסינכרוני ברובו, ויכלול מפגשי זום ומשימות בהתאם לנושא הנלמד.

חובות המשתתפים:

הקורס מחייב את המשתתפים בנוכחות פעילה ובשיתוף אישי-מקצועי. לפיכך, במהלך הקורס יתבקשו הלומדים למלא משימות שונות – חלקן בעלות אופי יישומי בבית הספר במהלך החניכה והליווי וחלקן בעלות אופי עיוני, אישי, ומקצועי-רפלקטיבי.

משימה למהלך הקורס ולסיומו:

במשימת הסיום תתבקשו להגיש עבודה נושאת ציון, בעלת אופי יישומי ורפלקטיבי. העבודה תתבסס על תיק החונך שיצרתם במהלך הלמידה, הכולל תיעוד של עבודת החניכה והליווי לאורך השנה.

כדי לקבל ציון עובר בקורס יש למלא 80% משימות והשתתפות במפגשי זום ולהגיש את עבודת הסיכום.

פירוט המשימה המסכמת:

למשימה המסכמת שני חלקים:

1 – הגשת תיק חונך – תיעוד מהלך החונכות/ליווי.

2 – עבודה רפלקטיבית על תהליך החניכה, וכתבו על פי ההנחיות הבאות:

א. עברו על תיק החונכות, על חומרי הקריאה ועל המשימות שביצעתם במהלך הקורס.

ב. בחרו נושא אחד שהיה משמעותי עבורכם.

ג. כתבו בפירוט על אודות נושא זה.

בכתיבתכם השתמשו במושגים, בתיאוריות ובמודלים שלמדתם במהלך הקורס בהתאם לנקודות הבאות:

- תארו את הנושא שבחרתם.
- מדוע בחרתם בנושא זה?
- כיצד יישמתם אותו בשטח?
- האם התרחשה למידה חדשה, שלכם או של המורה המתחיל בעקבות היישום בשטח?
אם כן, מהי? אם לא, מדוע?
- אם תעמדו בעתיד בסיטואציה דומה, כיצד תנהגו?
- אילו כלים נוספים ניתן לאמץ לעבודתכם כחונכים?

פורמט כתיבה והגשה:

גופן David; גודל: 12; רווח: 1.5.

עמוד שער: נושא, שם ותעודת זהות.

היקף: עד 3 עמודים.

תנאי הגשה: סיום כל חובות הקורס.

את העבודה יש להעלות לאתר המודל של הקורס, לתיקיית "סיום" על פי לוח הזמנים שימסר במהלך הקורס.

מהלך הלימודים :

מקורות	נושא	שיעור
גוטרמן, ק' (2010)	התמחות מהי, תפקיד חונכת וחובות המתמחה, מבנה הסטאז'. תפקיד החונכת - התשתית לזהות מקצועית של "חונכת" והבנת מרכיבי התפקיד. חשיפה לטפסים קשורים לחונכות ולממדי הערכה.	1 7.11.21 זום סינכרוני בין השעות 16.30 ל-19
הבן מנחם, ע' (לא ידוע) טי, ג' (2006)	עולמם של המורים המתחילים – אתגרים מרכזיים וייחודיים, ארגוניים ומקצועיים.	2 28.11.21 מקוון אסינכרוני
לזובסקי, ר', רייכנברג, ר' וזייגר ט' (2007)	המורה החונך – שיח מברר ושאלות שאילת – תצפית ומשוב – לקראת הערכת אמצע	3 19.12.21 זום סינכרוני
Moir, A (2014)	מיומנויות תקשורת בינאישית בתהליך החונכות	4 9.01.22 מקוון אסינכרוני
הבן מנחם, ע' (לא ידוע) טי, ג' (2006)	עולמם של המורים המתחילים – היבטים רגשיים בכניסה להוראה	5 13.02.22 מקוון אסינכרוני
חלמיש-אייזנמן, ת' (2017)	דילמות ומתחים בעבודת החונך – אתיקה מקצועית	6 06.03.22 מקוון אסינכרוני
כלי הערכה - אגף התמחות וכניסה להוראה	הערכה ומשוב	7 3.04.22
יאלום, א' ולשץ, מ' (2006)	מיומנויות רפלקציה ותהליך פרידה	8 1.05.22 זום סינכרוני

ביבליוגרפיה

- גוטרמן, קי' (2010). **קידום ההוראה באמצעות תצפיות הוראה ושיח פדגוגי**. אבני ראשה, המכון הישראלי למנהיגות בית ספרית. ירושלים: האוניברסיטה העברית.
- הטי, גי' (2012). **למידה נראית למורים, כיצד מורים יכולים להעצים את הוראתם**. הוצאת קרן טראמפ ומכון ברנקו וייס.
- הלי"ב, היחידה לסימולציה בחינוך (2014). **קליטת מורה מתחילה**. אוניברסיטת בר אילן בשיתוף עם אגף התמחות וכניסה להוראה, משרד החינוך.
- חלמיש-אייזנמן, תי' (2017). **אתיקה מקצועית של מורים - יש חיה כזאת! הגיע זמן חינך**.
- לזובסקי, ר'; רייכנברג, ר' וזייגר ט' (2007). **המורה החונך במסגרת ההתמחות בהוראה: מאפי התפקיד הרצוי, הבחירה בתפקיד, ההכשרה לקראתו והערכת התרומה למתמחה**. דפי ס, 45. תל-אביב, מכון מופ"ת.
- צבר בן יהושע, ני' (2001). **מחקר פרשני: מגן עדן למציאות דרך משבר – מורים טירונים כמהגרים**. בתוך: נעמה צבר בן יהושע (עורכת): **מסורות וזרמים במחקר האיכותי**. עמ' 441. תל אביב: הוצאת דביר.
- שוובסקי, ני'; גולדנברג, גי'; שץ-אופנהיימר, א' ובסיס, ל' (2015). **דברים שרואים מכאן לא רואים משם אחריותם ומעורבותם של מנהלים וחונכים בהתמחות בהוראה**. דפים, 59, עמ' 115-141.
- שור, ני'. **שיקוף בהדרכה אישית למנהלים חדשים**. אתר אבני ראשה.
- שץ-אופנהיימר, ר, א' (2011). מתח, קונפליקטים ומורכבות בתהליך החונכות. בתוך א' שץ-אופנהיימר, ד' משכית, ושי' זילברשטרם (עורכות), **להיות מורה - בנתיב הכניסה להוראה**. תל-אביב: מכון מופ"ת

Moir, A. (2014). *Investing in Great Teaching and Teachers*, New Teacher Center

Moir, E., Barlin, D., Gless, J. & Miles, J. (2009). *New Teacher Mentoring: Hopes and Promise for Improving Teacher Effectiveness*. Cambridge, MA: Harvard Education Press.

Terronez A. (2017). What makes a good teacher great? TEDxSantoDomingo. Retrieved from <https://www.youtube.com/watch?v=vrU6YJle6Q4>

Vanassche, E. & Kelchtermans, G. (2014). Teacher educators' professionalism in practice: Positioning theory and personal interpretative framework. *Teaching and Teacher Education*, 44, 117-127.